

Danmarks Permanente Mission ved FN i New York

Den 22. juni 2005

Nyhedsbrev nr. 11 om arbejdet i FN's Sikkerhedsråd Følg med på www.sikkerhedsraadet.um.dk

Nedenfor følger en gennemgang af sagerne på Sikkerhedsrådets dagsorden i den første halvdel af juni under fransk formandskab.

Den 2. juni modtog Rådet en orientering om situationen i Den Centralafrikanske Republik. Anden runde af præsident- og parlamentsvalg blev afholdt den 8. maj. Den siddende præsident, general Bozize blev genvalgt. Støtter til præsidenten opnåede 77 af de 105 pladser i parlamentet. Mens den demokratiske proces var inde i en positiv udvikling, skete der stadig krænkelser af menneskerettighederne. Der var behov for yderligere international bistand for at sikre den demokratiske udvikling og varig fred og sikkerhed. FN har siden 2000 haft et politisk kontor i Den Centralafrikanske Republik, der bl.a. overvåger situationen på menneskerettighedsområdet. En international afrikansk styrke, CEMAC, bistår med varetagelse af fred og sikkerhed.

Den 2. juni modtog Rådet en orientering fra FN's generalsekretær om Sudan på baggrund af hans møder i Addis Ababa og besøg i Sudan. Generalsekretæren havde den 26. maj deltaget i donorkonferencen i Addis Ababa om støtte til den afrikansk ledede operation i Darfur, Sudan. Efter konferencen havde han gennemført en rejse til Sudan med besøg i Khartoum, Darfur og Sydsudan. Generalsekretæren var tilfreds med forløbet af donorkonferencen og tilsagnene om støtte havde været tilstrækkelige til at fortsætte den planlagte forøgelse af den Afrikanske Unions styrke i Darfur. Konferencen havde ligeledes bekræftet det afrikanske lederskab i løsningen af Darfur-konflikten, herunder i de politiske fredsforhandlinger i Abuja, Nigeria, som ville blive genoptaget i juni. Generalsekretærens møder i Sudan havde givet indtryk af vilje til at gennemføre Nord-Syd fredsftalen og til politisk engagement i løsningen af konflikten i Darfur.

Den 3. juni besluttede Rådet at forlænge FN-operationen i Elfenbenskysten, UNOCI, frem til den 24. juni 2005 (resolution 1603). Rådet vedtog ligeledes at oprette en position som Høj Repræsentant for valgene i Elfenbenskysten, som skal bistå Valgkommissionen i forberedelserne af valgene i efteråret 2005. Indtil den 24. juni vil forhandlingerne om en udvidelse af styrken og mandatet for UNOCI fortsætte. Forslaget om udvidelse af mandatet sker som opfølgning på fredsplanen forhandlet gennem Sydafrikas præsident, Thabo Mbeki (Pretoria-aftalen). Rådet blev den 7. juni orienteret om de seneste massakrer i det vestlige del af landet. Rådets formand fordømte i en presseudtalelse overgrebene på civile og opfordrede regeringen til at igangsætte en undersøgelse af begivenhederne, så de ansvarlige kunne drages til ansvar.

Den 7. juni mødtes Rådet med Haitis premierminister, Latortue på hans foranledning for at drøfte situationen i Haiti. Anledningen for mødet var de igangværende forhandlinger om udvidelse af FN-styrken i Haiti, MINUSTAH. Premierministeren argumenterede for udvidelsen af styrken med henvisning til den fortsatte usikre situation i Haiti. Der skal i slutningen af 2005 afholdes valg i Haiti og i forbindelse med forberedelserne og afholdelsen af valgene var der behov for at styrke både sikkerheden og bekæmpelsen af lovløsheden i Haiti. Yderligere internationale politistyrker stod derfor også højt på overgangsregeringens dagsorden. Den 22. juni forlængede Rådet mandatet for MINUSTAH frem til midten af februar 2006 og med tilførsel af yderligere militær- og politistyrker (resolution 1608).

Den 7. juni modtog Rådet en orientering om situationen i Den Demokratiske Republik Congo (DRC). Rådet havde forud for drøftelsen modtaget Generalsekretærens rapport om behovene for udvidelse af FN's operation i DRC, MONUC, i forbindelse med forberedelse og afholdelse af valg. Den lovgivende forsamling i DRC har godkendt den nye forfatning, som skal vedtages ved

folkeafstemning. Afstemningen ventes gennemført i slutningen af 2005, men inden da skal der vedtages en valglov samt ske registrering af de mere end 20 mio. vælgere. Efter vedtagelsen af forfatningen vil der skulle afholdes parlamentsvalg. På baggrund af orienteringen vil Rådet begynde forhandlingerne om en styrkeudvidelse. En eventuel beslutning herom ventes først truffet i september.

Den 8. juni modtog Rådet en orientering om arbejdet i FN's kommission for våbeninspektion i Irak, UNMOVIC. Arbejdet har været vanskeligt at afslutte grundet bl.a. sikkerhedssituationen i Irak. I Rådet var der generel opbakning til at drøfte, hvorledes UNMOVIC på forsvarlig vis kan afslutte sit arbejde med en endelig rapportering til Rådet om eventuelle masseødelæggelsesvåben i Irak. I den forbindelse vil rådet skulle drøfte behovet for en eventuel fortsættelse af overvågningen i Irak, samt hvorledes UNMOVIC's viden og ekspertise kan anvendes i et mere generelt monitoreringsarbejde på området i regi af FN.

Den 9. juni modtog Rådet en orientering om FN's operation på Cypern, UNFICYP. I 2004 enedes Rådet om at reducere UNFICYP med 30%. Denne reduktion var nu gennemført i tæt samarbejde med de to parter på Cypern. Der var fortsat behov for et stærkt politielement i FN-Missionen grundet bl.a. kriminaliteten i og omkring adskillelseszonen, og der ville snart blive udsendt yderligere politi. Situationen i zonen var fredelig og siden 2003 har 7 mio. personer krydset zonen uden problemer. Rådet vedtog den 15. juni at forlænge UNFICYP med yderligere seks måneder (resolution 1604).

Den 13. juni afholdt Rådet et offentligt møde om de internationale tribunaler for det tidligere Jugoslavien og for Rwanda. Tribunalerne er nedsat ved resolution fra Rådet, og Rådet modtager hvert halve år orienteringer fra de to domstoles præsidenter og chefanklagere om aktiviteterne. Begge tribunaler ventes at fortsætte arbejdet frem til 2010 bl.a. for at have tilstrækkelig tid til at afslutte appelsager. Med ankomsten af yderligere 22 anklagede til Jugoslavien-tribunalet i Haag var der skabt nyt momentum. Chefanklageren, Carla del Ponte, noterede sig, at man fortsat manglede tre af de hovedanklagede, Karadzic, Mladic og Gotovina. Også i Arusha, Tanzania, hvor Rwanda-tribunalet har hjemme, var der fremskridt at spore.

Den 15. juni modtog Rådet en orientering om FN's operation i Golan-højderne i Syrien, UNDOF. Siden 1974 har UNDOF overvåget adskillelseszonen mellem Israel og Syrien. I øjeblikket er der godt 1000 soldater i UNDOF. Situationen i zonen er relativt stabil, men der er fortsat behov for FN-styrker i området. Rådet besluttede den 17. juni at forlænge UNDOF's mandat med yderligere seks måneder (resolution 1605). I forbindelse med vedtagelsen udtalte Rådet i en formandsudtalelse, at situationen i regionen er spændt, og at der er behov for en omfattende aftale, der dækker alle aspekter af konflikten i Mellemøsten (PRST/2005/24).

Den 15. juni holdt Rådet et åbent møde om Burundi med deltagelse af bl.a. Burundis justitsminister. Anledningen var Burundis accept af anbefalingerne i en FN-rapport fra marts 2005 om etablering af en national mekanisme for sandhed og retsopgør i Burundi. Rådet modtog fra FN-Sekretariatet en orientering om anbefalingerne i FN-rapporten, der forslår oprettelse af en sandhedskommission, som politisk skal vurdere anklagerne og rådgive et særligt domstolskammer indenfor det eksisterende restsystem i Burundi. I den juridiske behandling vil der deltage internationale dommere. Retsinstansen skal påtage sig at behandle sager helt tilbage fra 1962, hvor Burundi blev selvstændigt. Justitsministeren tilsluttede sig anbefalingerne, men anmodede om international støtte til håndteringen af de komplicerede sager. Han fremhævede endvidere behovet for at sætte faste rammer for den ligeså vigtige politiske forsoningsproces. Rådet vedtog den 20. juni en resolution, der bemyndiger Generalsekretæren til i samarbejde med regeringen i Burundi at arbejde videre med anbefalingerne (resolution 1606). Den 7. juni modtog Rådet en kort orientering om situationen i Burundi på baggrund af de veloverståede lokalvalg den 3. juni. Med en valgdeltagelse på 75% og kun få rapporterede uregelmæssigheder var der grund til fortsat optimisme.

Den 16. juni modtog Rådet en orientering om sanktionsregimet for Liberia. Formanden for sanktionskomiteen for Liberia, den danske FN-ambassadør, redegjorde for Komiteens arbejde. Sanktionerne omfatter tømmer- og diamantindustrien. I resolution 1521 har Sikkerhedsrådet opstillet en række kriterier, som skal opfyldes af styret i Liberia for at ophæve sanktionerne. Sanktionerne på diamantområdet udløber den 21. juni 2005 og skal positivt forlænges af Rådet. Sanktionerne på tømmerområdet løber indtil december 2005. Liberia har ikke opfyldt kriterierne, og indstillingen fra sanktionskomiteen var derfor en fortsættelse af diamantsanktionerne. Den 21. juni vedtog Rådet at forlænge sanktionerne med yderligere seks måneder (resolution 1607). I mellemtiden vil det internationale samfund støtte myndighederne i Liberia med at gennemføre de krævede reformer, så sanktionerne på sigt vil kunne ophæves.

Den 16. juni modtog Rådet på et åbent møde en orientering om FN's mission i Irak, UNAMI. Drøftelsen foregik på baggrund af Generalsekretærens kvartalsrapport om UNAMI's aktiviteter. FN havde øget sit engagement i Irak og arbejdede tæt sammen med den irakiske forfatningskommission. Fokus i FN's indsats lå, udover den tekniske rådgivning, i at sikre en inklusiv politisk proces. På mødet redegjorde Iraks FN-ambassadør også for det igangværende arbejde med forfatningen. Han understregede, at målet var at overholde de fastsatte tidsfrister, så et udkast til forfatning lå klart den 15. august 2005. Rådet understregede stærkt behovet for en inklusiv proces i forbindelse med forfatningsprocessen i Irak og hilste den planlagte donorkonference om Irak den 22. juni i Bryssel velkommen.